

Pályázatazonosítók: 12/2/28.04.2015(IPC), 310/2/28.04.2015(UCP)

Kutatási beszámoló

Alulírott Magyarai Sára – Tünde, a Partiumi Keresztény Egyetem Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszékének adjunktusa csoportos kutatást indítottam a 2014–2015-ös, illetve a 2015–2016-os egyetemi években *Hamis barátok a magyar és román nyelvben* címmel, amelyben Bereczki Andrea-Brigitta, György Henrietta-Erika, Varga Ivett-Barbara Többsnyelvűség és multikulturalitás szakra járó, első- és másodéves MA-s hallgatókkal közösen dolgoztunk. Kutatásunk témája a lexikográfiában, a magyar mint idegen nyelv (MID) és a fakultatív magyar nyelv tanításában, valamint a fordításban előforduló *hamis barátok* kutatása, összegyűjtése, csoportosítása a román és magyar nyelv függvényében.

A kutatás ütemterve az első szemeszterben a következőképpen alakult: (1) *a kutatás előkészítése és az elméleti megalapozás* megtörtént az első hónapokban, amikor a hallgatók egyrészt a Magyar mint idegen nyelv módszertana c. tantárgy keretein belül megismerkedtek azon elméletekkel, módszerekkel, amelyek a *hamis barátok* kutatásában segítségünkre voltak, illetve március–június folyamán projektmegbeszéléseket tartottunk, ahol leosztottuk a feladatokat. Augusztus elején kétnapos tanulmányúton vett részt a csoport minden tagja Budapesten, a Szabó Ervin Könyvtárban, ahol a kutatás elméleti részét készítettük elő, illetve az önálló kutatások elméleti és módszertani megalapozását ültettük gyakorlatba.

(2) *Az adatgyűjtés* (szótár-, kifejezésgyűjtemények vizsgálata) augusztus–december között zajlik, amelyen aktívan részt vett a kutatócsoport minden tagja. A hallgatók eddig többtíz magyar–román hamis barátot gyűjtöttek, melyekhez már nagyrészt szócikket is írtunk.

November elején kétnapos tanulmányúton vettünk részt Budapesten, a Szabó Ervin Könyvtárban, ahol a kutatás elméleti részét egészítettük ki, illetve szakmai tanácskozást

tartottunk Horváth Péter Ivánnal, aki az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda volt fordítási igazgatója, jelenleg nyelvész, szakfordító, tolmács, nyelvtanár, a Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport tagja. A konzultáció során felhívta figyelmünket egy-egy módszertani és adatgyűjtési technikára, amelyek révén szakszerűbb módon dolgozhatjuk majd fel az adatokat.

A kutatás második szemeszterében következett a szószedet összeállítása, illetve folyó év májusának folyamán kétszer mentünk el Temesvárra, ahol a magyar mint idegen nyelv, illetve a fakultatív rendszerű magyar nyelvtanítás oktatásstratégiai és –tervezési dokumentumait vizsgáltuk át a Start-Irodánál, valamint szakmai megbeszéléseket tartottunk a helyi kisebbségi tanfelügyelővel (Kiss Ferenc), illetve a Gerhardinum Római-Katolikus Líceum igazgatójával (Jakab Ilona).

December–május között folytak a szerkesztési munkálatok, a lektorálás (Bartha Krisztina nyelvész végezte), illetve a kiadói előkészítés (Partium Kiadó).

A résztvevők hozzájárulása a kutatás sikerességéhez: a kutatás előkészítésében és az adatgyűjtésben mindhárom hallgató aktívan részt vett a kutatásvezető irányításával. A csoporttagok az alábbi gyűjtőmunkát végezték: Bereczki Andrea-Brigitta román értelmezőszótárak szócikkeit vizsgálta, György Henrietta-Erika magyar értelmező szótárakban kutatott, Varga Ivett-Barbaraké nyelvű szótárak anyagát tekintette át, illetve mindhárman feldolgozták egy-egy MID-nyelvkönyv szószedetét. A budapesti majd a temesvári tanulmány, illetve kutatóúton is mind a négyen jelen voltunk, a könyvtározási programban egyéni, illetve csoportos feladatokat kellett végrehajtaniuk a hallgatóknak annak érdekében, hogy az elméleti megalapozás létrejöhessen.

Az adatgyűjtéshez, majd az adatrendezéshez tartottunk két-két külön megbeszélést, ahol mindenki bemutatta azon szempontokat, amelyek alapján feldolgozható a korpusz, illetve október végére össze kellett állítaniuk a hallgatóknak egy-egy hamis barát szólistát, amely alapján megkezdték az egyéni adatfeldolgozást, illetve szócikkírást. Ezt követve a kutatásvezető december és május között létrehozta a kéziratot, elvégezte az előszerkesztési munkálatokat.

A kutatás eredményei, következtetései: sikeresnek minősítem a csoport munkáját, mert a kutatási tervünkben leírtakat megvalósítottuk: tartalmilag minden pontot teljesítettünk; formailag

az időkereteket módosítanunk kellett ugyan – a pályázati eredmények kihirdetése miatt –, de ez nem volt a kutatás kárára; egyetlen negatívumot sem észleltünk.

A költségvetési tételek közül beszereztük még 2015 nyarának elején a kutatáshoz szükséges fogyóeszközöket (toner, papír, mappák stb.), illetve leltári tárgyakat vásároltunk, amelyek egyrészt MID-tankönyvek, segédanyagok, másrészt fordítással, magyar–román kontaktusjelenségekkel, kétnyelvűségek stb. kapcsolatos kiadványok, valamint olyan nyelvészeti szakkönyvek, amelyekre a kutatásunk elméleti előkészítéséhez volt szükségünk, de az egyetemi könyvtár fejlesztését is célozták, hiszen olyan munkákról van szó, amelyek a következő generációk oktatásában is nagy segítségünkre lesznek, azaz nemcsak egyszeri felhasználásúak.

2016 tavaszán a *hamis barátok* szöszedet szerkesztési munkálatait befejeztük, az anyag a kiadóhoz, majd a nyomdába került: 250 példányban sikerült megjelentetni.

Mindezek alapján a kutatási programban való részvételt nemcsak hasznosnak, de eredményesnek is minősítem.

Nagyvárad,
2016. augusztus 16.

Magyari Sára,
Kutatásvezető